

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana
725.1(Dragomer)(091)

DOM krajanov Dragomer : iz dokumentacije in spominov --- /
[zbrala in uredila Marta Rijavec ;

fotografije Klement Drogenik ... et al.]. - 1. izd. - Dragomer :
Društvo Dvig - univerza za tretje življenjsko
obdobje, 2022

ISBN 978-961-95200-3-1
COBISS.SI-ID 95190019 Dom krajanov Dragomer

Zbrala in uredila: Marta Rijavec

Izdalo: Društvo Dvig univerza za tretje življenjsko obdobje, Dragomer,

Zanj: Nika Gams

Jezikovni pregled: Danica Jazbinšek

Oblikovanje: Jelena Jančič Bobbera

Fotografije: Klement Drogenik, Darja Grabnar Peklar,
arhiv Naš časopis, Mladen Sumina,

Tisk: KOPITIM, d.o.o.

Število izvodov: 25

Financer: Občina Log - Dragomer

Spletna stran: iold.si

Občina Log - Dragomer

VSEBINA

Iz dokumentacije in spominov, gradnje v času vrhniške občine, prizadevanja za samostojno občino	4
Začetki gradnje, zbor delegatov, gradbeni odbor, odprtje stavbe Gasilski dom in prostori Krajevne skupnosti, finančno poročilo	6
V samostojni Sloveniji, za potrebe OŠ Log – Dragomer, telefonska centrala, prostori za devetletko, težave, rešitve in pridobitve	11
Občinski arhiv, delovanje, upravljane in lastninjenje	16
V okrilju samostojne občine, dejavnost v prvem desetletju občine in prej	17
Strategija razvoja občine, pobuda o zapisu, okamenelost in drugačnost, preureditev za boljše pogoje in danes, v letu 2022	20
Povzetek/Summary	22
Viri	23

Dom krajanov Dragomer

Iz dokumentacije in spominov ...

*Časi se spreminjajo in mi se spreminjamo z njimi!
"Tempora mutantur et nos mutamur in illis."*

Južna železnica Ljubljana – Trst je z odcepom železnice Brezovica – Lukovica – Dragomer – Log-Drenov Grič do Vrhnike (1899 – 1966) te kraje in njihovo zaledje povezala z Ljubljano in z Vrhniko. Šolarji, dijaki, študentje, delavci, kmetje in drugi zaposleni so imeli okno v svet. Družbeni razvoj in gospodarska rast sta v sedemdesetih in osemdesetih letih minulega stoletja prinesla v to slikovito razgibano pokrajino s pogledom na Barje velike spremembe. Mlade družine različnih poklicev, vezane na službe v Ljubljani, so si zgradile svoje domove prav na Logu, tudi na Lukovici in največ v Dragomerju. V prostor s tradicionalnimi manirami so vnesle novo in drugačno življenjsko energijo in nove poglede na življenje; bili so časi druženja, medsebojne pomoči in časi skupnosti ter delovanja za skupnost znotraj krajevnih skupnosti in tudi širše – za občino. Tako je na

pobudo občine Vrhnika npr. nastala zasnova in izvedba prvih štirinajstih številčk Našega časopisa, glasila občine Vrhnika, v družini Hvalica na Logu, 1973. leta. Štiri leta kasneje pa je zaživelo lokalno glasilo "Obvestila" in za njim glasilo krajevne skupnosti Dragomer – Lukovica "Dober dan, krajan."

Z naraščanjem prebivalstva, njihovim občutenjem in resničnim umeščanjem v ta lepi del Slovenije, v to prikladno podeželje na pragu slovenske prestolnice, je naraščala tudi potreba po dobrinah družbene skupnosti in drugačnem bivalnem standardu krajanov.

Naslovnica Dober dan, krajan

DOBER DAN, KRAJAN

Lokalno glasilo Krajevne skupnosti Dragomer-Lukovica

Tisk: PAPIRUS PRINT 2000 d.o.o., Ljubljana, Savska c. 3

Grafična priprava: TORKAS d.o.o., Ljubljana, Jeranova 1b

Naklada: 550 izvodov

Uredniški odbor:

glavna urednica Irena Marinko, člani: Ciril Brajer, Mateja Camernik, Silvo Jesenovec, Dragica Podvratnik

... gradnje v času vrhniške občine

Občina Vrhnika je odmerjala denar v okviru svojih programov za krajevne skupnosti. V obdobju, ko so bili Ložani, Dragomerčani in Lukovčani del občine Vrhnika, je bila 1979. leta zgrajena stavba, ki je bila v krajevnem referendumskem razpisu poimenovana Dom družbenih organizacij v Dragomerju, Na Grivi 5, v katerem sta dobila svoje prostore Prostovoljno gasilsko društvo Dragomer – Lukovica in Krajevna skupnost Dragomer – Lukovica; leta 1981 je bila sezidana nova osnovna šola Log – Dragomer; v letu 2003 je bila na stavbi, Na Grivi 5, narejena "nadgradnja in adaptacija te stavbe in sprememba namembnosti za potrebe devetletke;" do leta 2005 je sledila obnova OŠ Log – Dragomer in nov prizidek, tako da je pouk devetletke začel potekati v matični šoli. V KS Log in KS Dragomer – Lukovica pa so bile potrebe in načrti precej večji in vsebinsko ambicioznejši.

... prizadevanja za samostojno občino

Svojo pobudo in željo po samostojni občini so pogosto izpostavljali in resno utemeljevali na sestankih v občinskih organih, kjer so imeli na pomembnih funkcijah svoje krajanje; zasnovali so strategijo in dosegli cilj; na zboru obeh krajevnih skupnosti, leta 2005, in na referendumu, leta 2006, so izglasovali odločitev za samostojno občino, ki

je začela delovati januarja 2007; dolgoletni krajevni skupnosti KS Log in KS Dragomer – Lukovica sta na podlagi Zakona o lokalni samoupravi (Ur. l. RS 72/93 do 14/07) in na osnovi Statuta Občine Log – Dragomer (Ur. l. št. 33/07) prenehali obstajati.

Prvi sedež nove občine je bil v prostorih DOMA KRAJANOV DRAGOMER, kjer je vsa leta domovala KS Dragomer – Lukovica. Poimenovanje stavbe Na Grivi 5 ima sicer dolg seznam in je zanimiv za kronista in ljudi, ki so živeli ta čas. Od samega začetka imajo v tej stavbi svoj DOM gasilci in svoj DOM krajanje Dragomerja in Lukovice – zraščena dvojčka, ki viharita skozi čas.

*Vsak začetek ima misel,
ki poleti in se mreži in vali
kot snežna kepa po hribu
in pobira in vsrkava plasti
in se krepi z energijo ... in
se večja, večja - do svojega
cilja z namenom; če je
dovolj močna, obstane in je
nepoškodovana (odrgnine
ne štejejo), če ni, se ob prvi
oviri razleti ...*

Začetki gradnje

Misel o svojih prostorih in domu so jasno in javno opredelili Dragomerčani in Lukovčani, ki so se zbrali in l. 1969 ustanovili Prostovoljno gasilsko društvo Dragomer - Lukovica. Njihova aktivnost in uspešnost delovanja je postavila v ospredje uresničitev želje po gasilskem domu, v katerem bi imeli prostore za delovanje in uresničevanje programa ter ustrezne shrambe za opremo in vozila; tako bi se rešili vse bolj naraščajočih prostorskih stisk.

Zagnanost in odločnost v društvo povezanih krajanov sta bili vzvod tudi za ostale krajanje v tedanji krajevni skupnosti (KS) Dragomer - Lukovica; vzajemno so se odločili, da bo v stavbi tudi družbeni dom. V leto 1973 sega objava referendumskega sklepa, ki je ustrezal tedanjim zakonskim podlagam "o uvedbi krajevnega samopriskevka za financiranje izgradnje doma družbenih dejavnosti v Dragomerju." Tedaj je bil predsednik sveta KS Dragomer - Lukovica Franc Sodnikar; (Urad. list SRS, št. 10 - 21. III., 1973). S pet let trajajočim

samopriskevkom vseh zavezancev bi zbrali okoli 30% potrebne vsote.

Gasilci so "izvedli več sestankov na občini Vrhnika, kjer ni bilo veliko posluha za njihovo idejo." Čez čas so s pogovori le dosegli premik glede naklonjenosti njihovi pobudi in presodili, da lahko pričnejo, skupaj s Krajevno skupnostjo, z akcijo in z gradnjo. Lotili so se je vzneseno in v polni pripadnosti svojemu društvu in kraju, člani Sveta krajevne skupnosti Dragomer - Lukovica pa so zasnovali in vodili postopke za pridobitev ustrezne dokumentacije in pridobitev denarnih sredstev.

Za zbiranje sredstev je bil odgovoren Svet KS, ki je obenem sodeloval v postopkih priprave Zazidalnega načrta KS Dragomer - Lukovica, sprejetega 1977. leta. Kot piše v tedanjem lokalnem glasilu, "so bile oblikovane različne delovne skupine za izgradnjo cest, javne razsvetljave, pokopališča, družbenega centra, športnih objektov, za ustanovitev kulturnega društva in Rdečega križa itd." Ena najbolj aktivnih interesnih skupin, poleg gasilcev, so

bili mladinci na športnem področju; 1976 so ustanovili športno društvo in l. 1986 je bil dokončan Športni park. Prvi, dolgoletni in uspešni predsednik ŠD je bil Ciril Krašovec, ki je ob 25-letnici društva napisal zgodovino delovanja ŠD Dragomer - Lukovica in leta 2002 predal predsedniško mesto.

... zbor delegatov

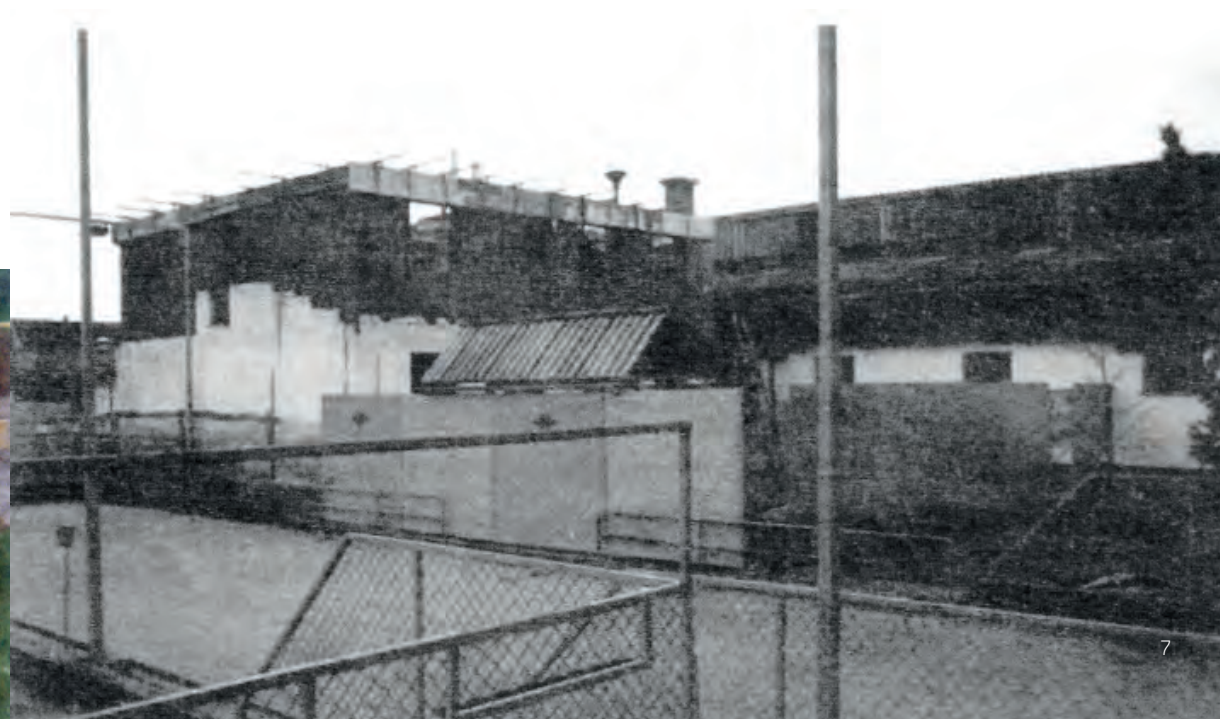
Na drugem sestanku zbora delegatov KS Dragomer - Lukovica, ki je bil 27. 5. 1977 ob 19. uri v prostorih gostilne v Dragomerju, je bila osrednja točka "Začetek gradnje Doma družbenih organizacij in gasilskega doma v Dragomerju." Sestanka se je udeležil tudi načelnik Oddelka za gospodarstvo in finance občine Vrhnika, ing. Andrej Skrt. Predsednik tega zbora je bil Jože Perpar, dipl. pravnik.

Nadgradnja DK, 2002

Zbor je sprejel pomembne sklepe, med drugimi:

"Potrdi se dogovor med svetom krajevne skupnosti in upravnim odborom gasilskega društva Dragomer - Lukovica, da se glede na akuten problem tako prostorov za dejavnost gasilskega društva in še posebej shranjevanja njegovih materialnih sredstev ter opreme CZ kakor tudi prostorov za dejavnost organov Krajevne skupnosti, družbeno političnih organizacij in društev prične z gradnjo gasilskega doma in prostorov krajevnih organizacij in društev kot enotnega objekta (Dom družbenih organizacij in gasilski dom) in gradi istočasno do tretje gradbene faze (zidovi z ostrešjem in s kritino), nato pa najprej dokonča gasilski dom s sejno dvorano."
"Investitor doma je Krajevna skupnost Dragomer - Lukovica."

Začetek gradnje Gasilskega doma

... gradbeni odbor ...

V ta namen je zbor imenoval Gradbeni odbor, ki za investitorja opravlja in vodi investitorske posle. Sestavljali so ga: Jože Grabnar, predsednik, Božo Novakovič, Jože Kršmanec, Miro Zorc in Dušan Suhadolnik, člani; za nadzornika so imenovali dipl. ing. Janeza Brejca, ki je bil tudi soprojektant objekta.

“Do dokončanja dela za dejavnost ostalih krajevnih organizacij in društev se v zgrajenem gasilskem domu zagotovi poseben prostor za potrebe Sveta krajevne skupnosti, v sejni dvorani pa omogoči sestajanje vsem družbeno političnim organizacijam in društvom, zlasti njihovim organom.” S sklepom so potrdili tudi predloženo idejno skico objekta in sprejeli ponudbo “Slovenija projekta” iz Ljubljane o izdelavi projektne tehnične dokumentacije ter potrdili z njimi sklenjeno Pogodbo št. 1834/77-8, 19. 5. 1977.

Svet KS se je ukvarjal tudi z “... lokacijo nove šole, vodovoda, pokopališča in s kadrovskimi vprašanji.”

“Zbor delegatov Krajevne skupnosti Dragomer Lukovica skupaj z družbeno političnimi organizacijami in društvi poziva vse krajanke, da podprejo to akcijo in z organizirano udeležbo pri njeni realizaciji zagotovijo njen popoln uspeh,” se je glasilo zadnji sklep te pomembne točke dnevnega reda zbora delegatov.

Tako so bile začrtane smernice investicije leto pred iztekom referenduma, od katerega je bilo pričakovati okoli 600.000 din. Sledilo je pospešeno delovanje v pridobivanju denarja in urejanju dokumentacije, ki je pogojevala začetek gradnje in vključevala zelo obsežen seznam nalog, ki sta jih morala opraviti pooblaščenki Gradbeni odbor in drugi odgovorni aktivni člani KS Dragomer - Lukovica. Naj naštejemo vsebine tistega, za kar mi je bila na voljo dokumentacija:

Po predpisanem postopku je bil na sestanku vseh zborov skupščine občine Vrhnika, 28. 6. 1977, sprejet *Odlok o potrditvi zazidalnega načrta Dragomer in Predlog sprememb mej zazidljivosti za KS Dragomer ter Odločba o ugotovitvi splošnega interesa za gradnjo Doma družbenih organizacij v Dragomerju (DOM).*

Odkupiti je bilo potrebno zemljišča za vse načrtovane stavbe in zemljišča za normalno uporabo stavbe ter pridobiti gradbena dovoljenja, katerim je bilo treba priložiti finančna zagotovila. Pri zemljiščih je sodelovala občina Vrhnika, ki je odkupila 5 parcel v izmeri 2.380 m²; kupnina je znašala 119.000 din, prodajalec pa je bil Danijel Vogel (Kupoprodajna pogodba št. 3/10-464-1/77-70, z datumom 21. 12. 1977). Nato je Občina Vrhnika po predpisanem postopku izdala Odločbo, s katero je “KS Dragomer - Lukovica za gradnjo gasilskega doma dodelila pravico uporabe na zemljišču parc.št. 658/5 - travnik v izmeri 510 m² in parc. št.: 658/6 - travnik v izmeri 784 m² k.o. Log,

zanjo in za njene pravne naslednike za čas, dokler bo stal novozgrajeni gasilski dom, s pravico vpisa pravice uporabe v zemljiško knjigo. Odškodnina za zemljišče znaša 50 din za 1/m², oziroma za 1.294 m² 64.700 din ...” (Odločba št. 3/10-464-41/77, z datumom 2/2 1978).

Z ureditvijo lastništva parcel so še isto leto pridobili gradbeno dovoljenje (št.3/10-7/78 z dne 19. 4. 1978) in začeli z gradnjo stavbe.

“V igri je bilo več lokacij,” je zapisano v kroniki 50-letnega delovanja PGD, “prva je bila pod sedanjim skladiščem Telekoma, potem na Polanah, kjer pa je bil močvirnat svet. Na mestu, kjer stoji danes, je okoli dva metra nasutja, približno tako visoki so tudi temelji.”

Idejno skico za načrt stavbe je narisal arhitekt ing. France Kvaternik. *“Skelet do strehe stavbe je pozidal gradbeni mojster Anton Jereb z Vrhnike, za ostrešje pa so ves les in njegovo obdelavo prispevali vaščani,”* navaja že omenjena kronika in *“v celoti izdelali ostrešje pod vodstvom dragomerškega mojstra Toneta Smrtnika.”* Stavba je bila zgrajena s prostovoljnimi delom krajanov, največ iz gasilskih vrst.

... 9. september 1979 ... odprtje stavbe ... Gasilski dom in prostori Krajevne skupnosti

Izkop temeljev za gradnjo se je začel spomladi leta 1978; ob praznovanju 10-letnice delovanja PGD pa so 9. 9. 1979

pripravili odprtje – otvoritev tako težko pričakovanih prostorov Gasilskega doma in v zgornjem delu prostorov Krajevne skupnosti. Dogodek za ves Dragomer je bil nadvse slovesen. *“Bili so izredno povezani in dobri prijatelji,”* je v enem od nagovorov poudaril vsestransko aktivni krajan Jože Čuden, ko se je poklonil in zahvalil gasilcem in krajanom; pomembnost pridobitve so v svojih nagovorih poudarjali tudi najvišji predstavniki Krajevne skupnosti Dragomer - Lukovica, občine Vrhnika, Gasilske zveze in gostje iz sosednjih občin; med gosti je bil tudi tedanji vrhniški župan Vladimir Mejač.

Velika parada gasilskih enot in opreme, godba z Mengša in Folklorna skupina iz Ligojne ter prvič nastopajoči Mešani pevski zbor Dragomer so dali dogodku tega dne nepozabno vzdušje, ki se zgodi samo takrat, ko ljudje začutijo, da se je zgodilo nekaj dobrega za vse ljudi – za skupnost pa nekaj trajnejšega.

Od tedaj naprej so se v lepo urejeni garaži PGD odvijali vsi kulturni dogodki, občni zbori krajanov in društev, volitve ... in pozimi celo maše, ker je bil dostop do cerkve Sv. Lovrenca nemogoč,

Fresko sv. Florjana je 1993. leta po predlogi svojega očeta Doreta Moleta, akademika, upodobila Teja Mole, grafična oblikovalka; prizor so umestili na pročelje Doma. Po tradicionalni šegi je bil blagoslov podobe zaščitnika 9. maja 1993. Več kot deset let je Dom nudil gostoljubje domala vsem družbenim dogodkom v Dragomerju in je še danes pomemben del civilne

zaščite v občinski in širši skupnosti. Skrbno vodena kronika je omogočila prikaz dogodkov njihovega delovanja in dogajanja v lokalni skupnosti.

... finančno poročilo

Na sestanku Gradbenega odbora, dne 27. 11. 1979, je predsednik Jože Grabnar poročal o finančnem delu te velike pridobitve v kraju; od pobude do uresničitve je minilo 10 let. V poročilu navaja vire financiranja in porabo: "Krajevni samoprisevek 677.558,20; Samoupravna interesna skupnost za varstvo pred požari občine Vrhnika 500.000,00; Sredstva

občine za financiranje krajevnih skupnosti 251.253,65; Gasilsko društvo 160.000,00; Društvo upokojencev 4.000,00; sredstva krajevne skupnosti 466.556,65; seštevek skupaj je 2.059.368,50 din.

Zbrani denar je bil porabljen za: nakup zemljišča, projekt, soglasja, prispevek za mestna zemljišča – 200.527,00; stroški materiala, zidarskih in obrtniških del – 1.984.604,75; seštevek skupaj je 2.185.131,75 din. Naporavnanih obveznosti je bilo še za 125.736,25 din," je zapisano v finančnem poročilu, kateremu je treba dodati delo članov gasilskega društva in krajanov, da dobi polno veljavo in gre v zavest opazovalcev. Iz zapisanega poročila

Zahvala donatorjem in financerjem

lahko izluščimo dejstvo, da je gasilska dejavnost (lokalna in občinska) prispevala malenkost manjšo vsoto, kot je tista, pridobljena s samoprisevkom; če pa bi ovrednotili delo gasilcev, članov društva, bi bila vsota presežena!

Sledilo je obdobje dodelave notranje opreme in naravnavanja življenja v novi stavbi, ki je služila predvsem gasilski dejavnosti, KS in njenim programom ter vsem, kot že omenjeno, družbenim in družabnim dogodkom v Dragomerju.

Za uporabno dovoljenje je Krajevna skupnost zaprosila 8. 3. 1984 in pri tehničnem pregledu dobila 16 točk "ugotovljenih pomankljivosti na objektu - gasilski dom in dom družbenih dejavnosti, stoječem na zemljišču parc. št. 654/8, 658/5 in 658/6 k.o. Log," je zapisano v Odločbi. Pomankljivosti niso bistveno vplivale na varno uporabo stavbe in niso bile odpravljene.

Dogodki zadnjega desetletja v jugoslovanski skupnosti različnih narodnosti so prinašali posebno vzdušje slovenski družbi; čeprav je le manjšina

vedela za prihajajoče spremembe, je bilo v družbenem življenju nekako drugače – več sproščenosti in več popuščanja na politični ravni. Delo KS Dragomer - Lukovica je bilo osredotočeno na letne programe, katerih pomemben del je bilo urejanje že naštetih infrastrukturnih površin za interesne aktivnosti in potrebe krajanov.

V samostojni Sloveniji

Osamosvojitvena letnica 1990 – je prinesla Slovencem nov družbeni red in lastno državo, ki je v prvem desetletju postavljala nov družbeni sistem in v tem obdobju sprejemala nove zakone; eden med njimi je bil tudi Zakon o gasilstvu, sprejet leta 1994 (Ur. l. št. 113/05); ta v 48. členu določa, da se prostovoljna gasilska društva lastninijo. Svet KS Dragomer- Lukovica je dne 26.1.1995 sprejel sklep, "da se lasništvo parcel - K.o. Log 654/8 in - K.o. Log 658/5" prenese na PGD Dragomer - Lukovica; podpisan je tedanji predsednik Sveta KS Peter Mausar (dopis nima lastnoročnega podpisa predsednika). V prvem desetletju nove države so

Občni zbor članov DUDL

Razstava v "Kotičku", DUDL, 2006

I. 1999 gasilci praznovali tridesetletnico uspešnega delovanja, v Krajevni skupnosti pa so vse bolj ugotavljali, da je pridobitev novih prostorov oz. širitev obstoječe stavbe nujno potrebna za delovanje društev in drugih organiziranih aktivnosti krajanov. Priložnost se je pokazala z odločitvijo države, da uvede devetletno osnovno šolanje.

... za potrebe OŠ Log Dragomer

KS Dragomer - Lukovica se je s podporo občine Vrhnika in župana Vinka Tomšiča odločila za gradbeni podvig, za nadgradnjo in adaptacijo obstoječe stavbe za potrebe uvedbe devetletke na OŠ Log - Dragomer. Zavzeto so se lotili dela in 22. 6. 2001 in 23. 7. 2003 sta bili izdani Gradbeni dovoljenji za

nadgradnjo in adaptacijo stavbe. Dela so potekala v letu 2003, priprave že več let prej, na upravni ravni pa z vrsto zapletov (*inšpekcijska odločba Inšpektorata RS za okolje in prostor O E Ljubljana z dne 16. 4. 2003*) in z veliko napora vodstva KS, da reši nastale zadrege. Potrebno je bilo dovoljenje za spremembo namembnosti stavbe za potrebe devetletke in v tej povezavi tudi novo gradbeno dovoljenje. Strokovni nadzor pri nadzidavi, preureditvi dela pritličja za potrebe postavitve telefonske centrale in začasne prostore devetletke v stavbi je vodil Primis Vrhnika, d.d., biro za urbanizem, projektiranje in inženiring.

... telefonska centrala

Ureditev pritličja v telefonsko centralo je potekala v soglasju z občino Vrhnika; 16. 12. 2002 je bila sklenjena Pogodba

o ureditvi dela pritličja, 24. 9. 2003 pa Aneks k pogodbi med KS Dragomer - Lukovica in Telekomom Slovenije o financiranju dela investicije KS kot vlaganje v tuj prostor, s tem da bo oproščeno najemnine. Znesek z DDV-jem je bil ocenjen na 7.800.000,00 SIT (predračun št.: 79/03 izvajalca Gradbeništvo Jereb).

... prostori za devetletko

Dogovor o uporabi prostorov za potrebe devetletke OŠ Log - Dragomer s priloženo skico nadzidave Gasilskega doma v Dragomerju je bil sklenjen 21. 10. 2002. Tako je bila urejena in zagotovljena začasna uporaba dela stavbe v skupni površini okoli 150 m².

Krajevna skupnost Dragomer - Lukovica, tedanji predsednik Sveta KS je bil Mladen Sumina, je občino Vrhnika redno seznanjal s potekom del in z zapleti ter jih reševal vzajemno: v dopisu št. 43/03, z dne 28. 8. 2003 je predsednik zapisal: "... sporočamo vam, da skladno z določili DOGOVORA O UPORABI PROSTOROV ZA POTREBE IZVAJANJA 9-LETKE OŠ LOG-DRAGOMER, sklenjenega med Občino Vrhnika in KS Dragomer - Lukovica, z nadgradnjo Doma KS zagotavljamo pogoje za izvajanje programa.

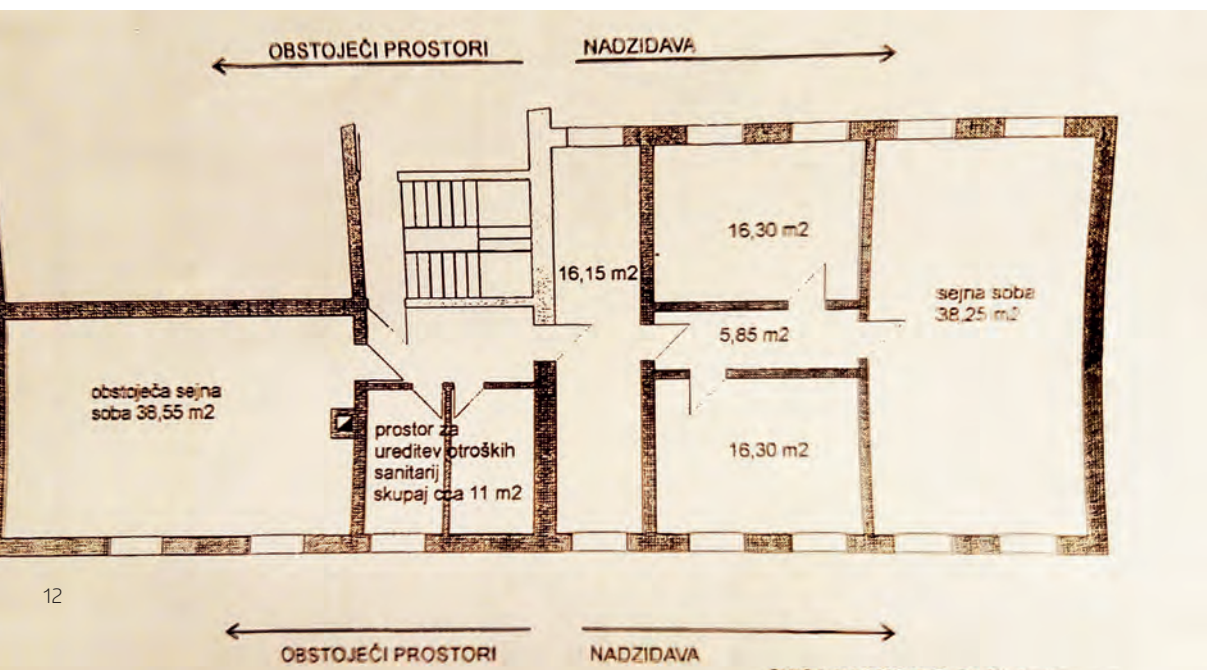
"21. 8. 2003 je bil opravljen tehnični pregled objekta. Na podlagi zapisnika bodo do 1. 9. 2003 odpravljene nekatere manjše obrtniške pomankljivosti, ustrezno zbrana vsa dokumentacija (razne izjave dobaviteljev materialov

in izvajalcev ter nadzora), izdelane vse meritve in analize, nakar bo izdano uporabno dovoljenje. Do danes je večina teh zadev že opravljenih.

„V roku enega tedna bomo razpolagali s pregledom vseh stroškov. Prostori so, zaradi nujnosti montaže opreme, že izročeni OŠ Log-Dragomer. Pripravlja se tudi sporazum o delitvi obratovalnih stroškov, kakor je določeno v 4. členu Dogovora. Skladno z določilom v 6. členu Dogovora prosimo, da določite datum zapisniškega prevzema prostorov, da tudi to opravimo, kar se da hitro...". Dopis je bil poslan tudi županu dr. Marjanu Riharju, ki je nastopil svoj prvi mandat.

16. 10. 2003 navaja Zapisnik o končnem obračunu investicije naslednje podatke: "Objekt: KS Dragomer - nadzidava, preureditev prostorov v telefonsko centralo in v začasne prostore devetletke; Investitor: KS Dragomer - Lukovica, Na Grivi 5, Brezovica, Telekom Slovenije, d.d., Cigaletova 15, Ljubljana; Izvajalec: Primis Vrhnika d.d., Tržaška 23, Vrhnika; Pogodba: št. 11/02 z dne 16. 12. 2002 in aneks št. 1 z dne 15. 9. 2003 v vrednosti skupaj 30.750.232,54 SIT. Izvajalec je z deli končal 22. 8. 2003, tega dne je bil opravljen tehnični pregled objekta. Vse pomankljivosti o tehničnem pregledu so odpravljene. Zahtevek za uporabno dovoljenje je bil dan 23. 9. 2003 na upravno enoto Vrhnika. Objekt je bil predan investitorju 1. 9. 2003 z zapisnikom o izvršenem prevzemu del. Pomankljivosti po tem zapisniku je izvajalec odpravil. Garancijski rok za izvršena dela je dve leti. Vrednost del po končnem obračunu

Skica za nadzidavo, 2002

znaša za Telekom 5.183.806,80 SIT, za KS 25.431.616,80 SIT; skupaj 30.615,423,60 SIT. Stroški KS v višini 25.431.616,80 SIT se delijo tako, da odpadejo na občino Vrhnika, ki pokriva stroške ureditve prostorov včasne prostore devetletke, v višini 14.128.009,80 SIT."

Podpisana sta izvajalec del Gradbeništvo Jereb in za nadzor Primis Vrhnika.

... težave, rešitve in pridobitve

Prvošolčki vstop v šolo v DK, 2003

"Na tehničnem pregledu 21. 8. 2003 so bile ugotovljene pomankljivosti in na poziv upravnega organa je investitor do 7. 1. 2004 predložil vso manjkajočo dokumentacijo ter izjave izvajalcev del o odpravi pomanjkljivosti. S tem so bile pomanjkljivosti odpravljene ..." navaja Upravna enota Vrhnika in z dopisom številka: 308-351-95/2003 z dne 23. 4. 2004, "dovoli KS Dragomer - Lukovica uporabo nadgrajenega in adaptiranega dela Doma KS Dragomer - Lukovica za uporabo prostorov za potrebe devetletke OŠ Log - Dragomer, prostorov za potrebe KS in prostorov namenjenih telefonski centrali ..." ter izda Delno uporabno dovoljenje, na osnovi katerega Dom še danes deluje.

Spodaj; Učenci v učilnici v DK, 2003 Zgoraj; Učenci OS v DK, Pomoč učencem, DVIG, 2016

Občinski arhiv

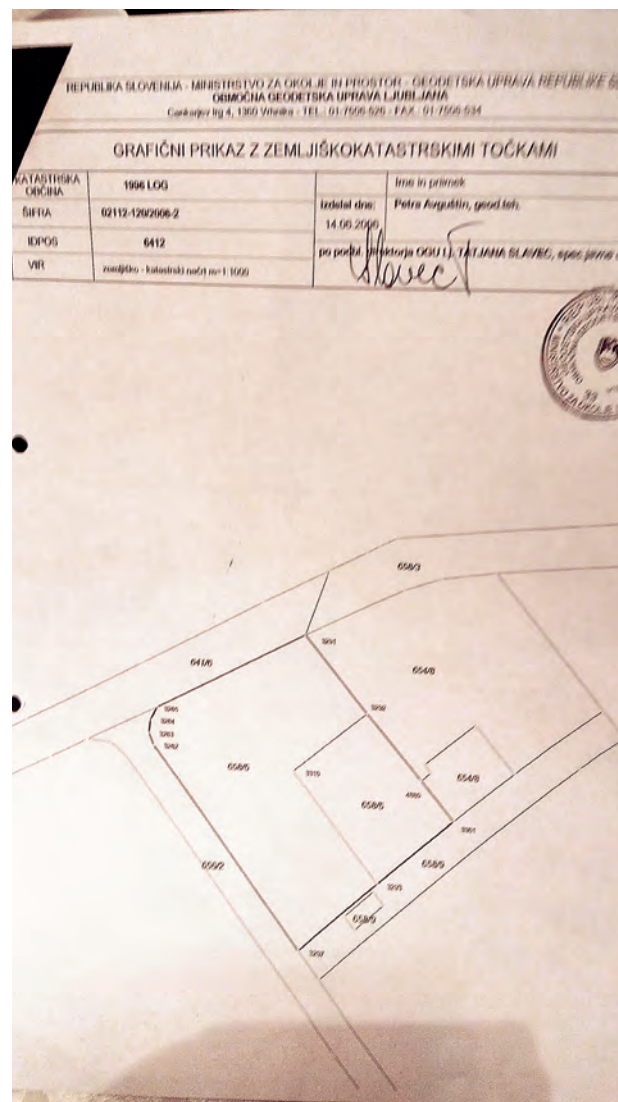
Tako so v arhivu sedanje občine shranjeni: upravni postopki pridobitve različnih soglasij za stavbo ter za podzemni kataster stavbe, finančna dokumentacija in delna korespondenca ... obsežen snop dokumentacije o drugem delu gradnje te stavbe.

... delovanje, upravljane in lastninjenje ...

Krajevna skupnost, ki je imela svoje prostore v Domu že od leta 1979, si je ves čas prizadevala pravno formalno urediti odnose med KS, uporabniki doma in lastništvom stavbe, ki so jo pogosto izpostavljali gasilci in je imelo zakonske osnove v letu 1994, kot je že bilo navedeno. Svet KS je 1. 12. 2002 poslal Gasilskemu društvu, Športnemu društvu in Društvu upokojencev osnutek Dogovora o lastništvu in uporabi Doma družbenih organizacij in Gasilskega doma, ki je bil pripravljen "na podlagi dosedanjih razprav in nekaterih dogovorov." Stališča, ki naj bi jih prejeli do konca tekočega leta, bi upoštevali pri pripravi predloga. Pisni viri o nadaljnjem usklajevanju niso v pridobljenem arhivu, pomembno pa je, da obstaja Dogovor o lastništvu in uporabi Doma družbenih organizacij in Gasilskega doma v Dragomeru, Na Grivi 5, ki so ga podpisali predsedniki: Dušan Suhadolnik, PGD; Danijel Mlakar, ŠD; Angelca Svete, DU in za KS Mladen Sumina; Dogovor ima datum 2. 12. 2003.

Udeleženci so soglašali z vknjižbo lastninske pravice na Domu v korist PGD in pravice ter prostore natančno opredelili v 5.členu. "Na solastniških prostorih, ki ostanejo v lasti KS, se vknjiži pravica souporabe na Športno društvo Dragomer- Lukovica in na Društvo upokojencev Dragomer – Lukovica ter na vsa nova krajevna društva, če bo do njihove ustanovitve prišlo", so zapisali v 7. členu.

Skica geodetska uprave, 2006

Ko se je bližal čas izpraznitve prostora, v katerem je potekala devetletka, je KS dne 2. 9. 2005 ponovno povabila na sestanek o usklajevanju na to temo vsa tri društva. Zapisji verjetno obstajajo v arhivu KS Dragomer – Lukovica (dostopa do teh zapisov nisem dobila v času priprave knjižice), ki se je tedaj pospešeno pripravljala na referendum in ustanavljanje nove občine. Najpomembneje je, da je KS poskrbela, da je stavba vpisana v kataster stavb z Odločbo z dne 15. 3. 2006 in z Odločbo z dne 14. 6. 2006, potem ko je bila opravljena in vpisana dokončnost mej med parcelo Doma in mejnimi parcelami ter etažiranje stavbe. Oba dokumenta je izdala Geodetska uprava RS, Območna GU Ljubljana.

V okrilju samostojne občine

Dolgoletno problematiko, "čigav da je dom", so dokončno razrešili v prvem letu delovanja samostojne občine Log - Dragomer. Pogodba o priznanju lastninske pravice datira dne 6. februarja 2008. Od tega dne dalje je PGD Log - Dragomer lastnik prostorov v skupni izmeri 272,44 m², ostalega dela stavbe pa občina Log – Dragomer. Zgodba je trajala leto manj kot 30 let. Krajevna skupnost je delovala v Domu 28 let, občinska uprava pa od leta 2007 do preselitve v nove prostore leta 2020, torej 13 let.

Danes stavbo z opisano zgodovino poimenujejo občani Dom krajanov Dragomer, gasilci pa svoje prostore Gasilski dom. Od uvedbe samoprispevka

leta 1973 do samostojne občine l. 2007 so vodili krajevno skupnost predsedniki skupaj s člani Sveta KS, in soustvarjali današnjo podobo Dragomerja in Lukovice s sodelavci in z zanesenjaki na različnih področjih; predsedniki Sveta KS Dragomer - Lukovica so bili: Franc Sodnikar, 1973; Jože Grabnar, Jože Čuden, Janez Kralj, Pavel Sepe, Egon Breitenberger, Peter Mavsar, Janez Cerar in Mladen Sumina od leta 2002 – kot zadnji predsednik KS in prvi župan občine Log - Dragomer.

Občina se svojim zaslužnim občanom pokloni tako, da jim podeli priznanja. Priznanje "Častni občan" sta prejela tudi Dušan Suhadolnik in Mladen Sumina.

... dejavnost v prvem desetletju občine in prej ... društva

V prvem desetletju delovanja občine Log - Dragomer so vse aktivnosti in dejavnosti Dragomerčanov in Lukovčanov, zasnovane že v času KS, dobile nove možnosti glede na prostore v Domu krajanov in drugo zgrajeno infrastrukturo.

Društvo upokojencev Dragomer – Lukovica je bilo ustanovljeno 1976 leta, od leta 2005 domuje v istem prostoru v Domu krajanov, poimenovanem »Kotiček«. Ima okoli 300 članov. V Kotičku potekajo predavanja, učenje za uporabo računalnika in pametnega telefon, pogovori o različnih temah in druženje skupine najstarejših Hodi

ob meni. Nekaj aktivnosti pa izpeljuje društvo na prostem, pred gasilskim domom in na igrišču.

KUD Kosec Log – Dragomer je bilo ustanovljeno leta 2008 z namenom, da združi vse, ki bi se želeli udeleževati na področju kulture; želijo si tudi, da bi dobili večnamenski kulturni center. Ob ustanovitvi je imelo 8 sekcij, v enajstem letu obstoja je število članov narastlo na okoli 100. Poleg aktivnosti sekcij društva je treba posebej poudariti izdajo revije "Kosec" (izdanih 7 števil do leta 2021), ki prinaša različne dragocene vsebine iz zgodovine teh krajev. Društvo je vključeno tudi v Zvezo kulturnih društev Vrhnika.

Društvo DVIG univerza za tretje življenjsko obdobje, od leta 2016 deluje kot samostojno društvo (pred tem kot sekcija v dveh društvih, Društva upokojencev Log – Dragomer in KUD Kosec). Ima 60 članov. V občino je društvo pripeljalo učenje v študijskih krožkih o najpomembnejših temah sodobnega življenja. Bogata založniška bera sega tudi izven občinskih meja: izdaja literarna dela krajanov in učencev naše OŠ ter revijo "Pogovori z občani" (do leta 2021 8 števil). Z zapisi v Pogovorih v delcih nastaja nova kronika pretekle in polpretekle zgodovine, osvetljene iz kotička spominov in zavedanja tu živečih ljudi. Društvo je včlanjeno v Slovensko univerzo za tretje življenjsko obdobje in Center nevladnih organizacij Slovenije.

Tlorisi prostorov, predmet javnega razpisa, 2021

Dejavnost upokojencev in športnikov je v prostorih Doma imela možnosti za svoje udeleževanje že v času KS; z mladimi generacijami, ki prihajajo v svoj ciklični čas, ki so ga starejše generacije že izživele, pa ponovno nastajajo potrebe za gledališče ... ples, klubska druženja ...

KD MAH TEATER

Kot samostojno društvo deluje od julija 2020, pred tem je delovalo kot gledališka skupina v KUD KOSEC. Danes Društvo šteje nekaj manj kot 20 članov in ima poleg gledališke sekcije še lutkovno, recitacijsko in literarno sekcijo. Vse štiri sekcije so kljub težavam zaradi epidemioloških omejitev aktivne. Več o javnih nastopih lahko spremljate tudi preko you tuba.

Tlorisi prostorov, predmet javnega razpisa, 2021

V priročni publikaciji "60 let Zveze kulturnih društev Vrhnika", 2015, so navedena še društva in skupine v občini Log-Dragomer: **Družinski trio Jesenovec, Plesne skupine "Žabice" ŠŠD Žabice, Klub "Mladinski center" in "Štorklja" društvo za ustvarjalnost in družino.**

Ko se ob tej priložnosti oziram nazaj, je treba poudariti naklonjenost in sodelovanje vseh vodstev OŠ Log-Dragomer s krajevno skupnostjo in nato z občino; številni kulturni in drugi dogodki, namenjeni krajanom, so se odvijali tudi v prostorih osnovne šole – po letu 1981.

Strategija razvoja občine od leta 2016 do 2025

V "Strategiji razvoja občine Log – Dragomer, 2016-2025", je bila Domu krajanov Dragomer namenjena nova vloga in uresničitev zamisli, "da bi v Dragomerju nastal center družbenih dejavnosti s področja kulture, ki bi v 1. nadstropju vključeval knjižnico z računalniškim kotičkom, otroškim kotičkom in v mansardi prostorno čitalnico, ki se lahko spremeni v kino dvoranico s 50 stoli za predavanja ali ogled filma, dnevno sobo s čajno kuhinjo, sejno sobo, dodatno manjšo predavalnico, društveno pisarno in sanitarije. Potreben poseg bi bil dvig strehe nad Domom krajanov (ne nad gasilskim domom) ..."

Te strateške usmeritve je delovna skupina pod vodstvom Domna Cukjatija opredelila v dokumentu Dom krajanov – ideja ureditve prostorov po preselitvi občinske uprave (14. 1. 2017). Uresničitev predloga v dokumentu o ustanovitvi in delovanju knjižnice v prostorih Doma krajanov bi pomenila, po mnenju Olge Drogenik, veliko pridobitev za naselje Dragomer. A je predlog zaenkrat ostal v predalu. 2. 12. 2019 je župan g. Miran Stanovnik imenoval novo delovno skupino "Ureditev središča Dragomerja" in za njenega predsednika Domna Cukjatija (s sklepom 21. 2. 2020 jo je dopolnil z dvema novima članoma). Izmed članov Delovne skupine je bila imenovana delovna podskupina Dom krajanov kratkoročno, ki je pripravljala možnosti in

"trla orehe" na temo, kaj bo v Domu krajanov takoj po preselitvi občinske uprave. Svoj predlog uporabe prostorov je posredovala "krovni" delovni skupini; le-ta je po nadaljnjih razpravah dokončni predlog poslala na Občino 14. 6. 2020.

V naslednjem letu, 26. 4. 2021, je Občina objavila natečaj za Javno zbiranje ponudb za koriščenje poslovnih prostorov v lasti občine Log - Dragomer. Predmet natečaja so bili tudi prostori Doma krajanov.

... pobuda o zapisu Doma krajanov

Društva v občini Log - Dragomer, še posebej tista, ki so imela sedež v Dragomerju ali na Lukovici, so z velikimi pričakovanji sprejela pobudo občine za sodelovanje pri oblikovanju predlogov o uporabi Doma krajanov po izselitvi občinske uprave. Njihovi predstavniki v Delovni podskupini so verjeli v hitro in v vzajemno rešitev. Pripeljati do cilja »ladjo želja« je postala skoraj nočna mora vseh, ki so iskreno posvečali svoj čas razvijanju kulturnih, izobraževalnih, humanitarnih in športnih dejavnosti v občini.

Na enem od številnih delovnih sestankov, polnih tudi težkih besed, je vodja Delovne skupine Domen Cukjati nagovoril predstavnico Društva DVIG in članico Podskupine Olgo Drogenik, naj o obstoječem domu kaj napišejo ... Tako je nastala pobuda, ki jo je v letu 2021

uresničilo Društvo DVIG ob finančni podpori Občine Log - Dragomer.

... okamenelost in drugačnost

Dejstvo je, da so leta 2019, 2020 in 2021 močno ohromila druženje ljudi in jih prisilila, da so začeli uporabljati druge načine medsebojnega povezovanja. Načrtovane dejavnosti so se časovno zamaknile in se morale prilagoditi predpisom v soju globalnih razmer. Nekaj dejavnosti je zamrlo, nekaj se jih je preslilo na splet, druge potekajo še vedno v živo, pod predpisanimi pogoji, kadar je to dovoljeno. Zato stavba ni tako zasedena, kot so uporabniki pričakovali.

... preureditev za boljše pogoje in ... danes, v letu 2022

Leta 2021 je Občina Log - Dragomer prenovila prostore z namenom, da bi pridobila čim več možnosti za dejavnosti občanov v Domu krajanov, zaenkrat še edine osrednje stavbe, "ki je namenjena vsem", kot so zapisali krajan pred več kot petdesetimi leti, in si zasluži spoštljiv odnos. Sklenjeno najemno pogodbo z Občino Log Dragomer za uporabo prostorov in pogodbo "za sofinanciranje stroškov" Doma krajanov, "ki jih imajo v najemu oz brezplačni uporabi društva v letu 2021", ima: **Društvo upokojencev Dragomer – Lukovica, Društvo DVIG, KUD Kosec,**

Kulturno društvo MAH TEATER, Balinarsko športno društvo Dragomer in Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Log – Dragomer.

Svoje sedeže v stavbi Na grivi 5 pa imajo: **Gasilsko društvo Dragomer-Lukovica, DU Dragomer-Lukovica, KUD Kosec in KD MAH TEATER.**

Pomembno za ta čas je, da ima stavba svojega lastnika in upravnika (prvi upravnik g. Roman Čot). "Hišnik, s ključi za pasom, je preteklost!" bi rekli za šalo, "Upravnik od 1. 9. 2021", kot so se odločili na občini Log - Dragomer, pa je odličen podatek in dobro znamenje, da bo Dom krajanov Dragomer poln vsebin in ustvarjalnega življenja občanov vseh generacij, kajti delovanje društev je nadvse pomembno - društva so tipalo družbe!

Povzetek

V knjižici je zapisana zgodovina gradnje DK kot prve javne stavbe v Dragomerju na osnovi dokumentacije in pripovedi krajanov. Zgrajena je bila 1979. leta, čeprav so želje in pobude zanjo že veliko prej na različnih srečanjih utemeljevali člani GD, ki so nujno potrebovali svoj prostor. V stavbi domuje GD še danes, KS je domovala 28 let (1979 - 2007), prva dva razreda devetletne OŠ 2 leti (2003-2005) in uprava novoustanovljene OLD 13 let (2007 - 2020).

Pravni proces usklajevanja uporabe in lastninjenja prostorov je bil dolgotrajen. Leta 2008 je GD postalo lastnik prostorov v skupni izmeri 272,44 m², ostalega dela stavbe pa OLD. Ta del stavbe je zdaj poimenovan DK Dragomer. Ambiciozen predlog, da bi v njem delovala knjižnica, je še v predalu. Leta 2021 je OLD prenovila prostore, da bi v DK pridobila čim več možnosti za dejavnosti društev in občanov, še vedno edine osrednje stavbe, » ki je namenjena vsem«.

Od leta 2022 imajo sklenjeno najemno pogodbo z OLD za uporabo prostorov: DUDL, Društvo DVIG, KUD Kosec, KD MAH TEATER, Balinarsko ŠD Dragomer in Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Log – Dragomer. Svoje sedeže v stavbi DK Na grivi 5 imajo: GD, DUDL, KUD Kosec in KD MAH TEATER.

Kratice/abbreviations:

DK Dom krajanov, **DUDL** Društvo upokojencev Dragomer – Lukovica, **DVIG** druženje za vzajemno izobraževanje generacij, **GD** Gasilski dom Dragomer – Lukovica, **OLD** Občina Dragomer Lukovica.

Summary

The booklet explains the history of the construction of the Home of Locals (DK) as the first public building at Dragomer, based on documentation and stories of the locals. It was constructed in 1979, although the wishes and initiatives for it had long been substantiated by members of the Dragomer - Lukovica GD, who desperately needed their own space. The building still houses the GD today, and housed the KS for 28 years (1979-2007), the first two classes of nine-year primary school for 2 years (2003-2005), and the administration of the newly established OLD for 13 years (2007-2020).

The legal process of coordinating the use and privatisation of the building was lengthy. In 2008, DG became the owner of the building with a total area of 272.44 m², and OLD the rest of the building. This part of the building is now named DK Dragomer. An ambitious proposal to have a library in it is on hold.

In 2021, OLD renovated the building to gain as many opportunities as possible for the activities of associations and citizens in DK, and it is still the only central public building "intended for everyone".

In 2022, DUDL, Društvo DVIG, KUD Kosec, KD MAH TEATER, Balinarsko ŠD Dragomer, and the Regional Association of War Veterans for Slovenia Log – Dragomer, signed a lease agreement. GD, DUDL, KUD Kosec, and KD MAH TEATER have their registered offices in the DK Na Grivi 5 building.

Viri:

- Informatorji: Mladen Sumina, Ciril Krašovec, Dušan Suhadolnik, Olga Drofenik,
- Uradni list SRS, št. 10 – 21. III. 1973, stran 356, Skupščina občine Vrhnika, Sklep o uvedbi krajevnega samopriskpevka za financiranje izgradnje doma družbenih organizacij v Dragomerju
- 100 let šolstva v občini Log – Dragomer, OŠ Log – Dragomer, 2011
- 50 let prostovoljnega gasilskega društva Dragomer – Lukovica od 1969 do 2019, maj 2019
- Revija "Kosec", KUD Kosec Log – Dragomer, številke 1- 7
- Revija "Pogovori z občani", Društvo Dvig univerza za tretje življenjsko obdobje, 1-5 in 2 posebni izdaji
- Knjižici "Kaj smo naredili v letu 2018 in 2019 Društvo Dvig univerza za tretje življenjsko obdobje
- Zbornik, Zveza kulturnih društev Vrhnika, 2019
- Arhiv Občine Log – Dragomer, 2003 – 2020, Dokumentacija prenove Doma krajanov za potrebe devetletke OŠ Log – Dragomer in dopisi
- Cankarjeva knjižnica Vrhnika, arhiv domoznanskega oddelka
- Dom krajanov – ideja ureditve prostorov po preselitvi občinske uprave (Delovna skupina za pripravo idejne ureditve središča Dragomer. 24. 1. 2017
- Javno zbiranje ponudb za koriščenje poslovnih prostorov v lasti občine Log – Dragomer, ki jih imajo v najemu oziroma brezplačni uporabi društva v letu 2021, 8. 11. 2021
- Javno zbiranje ponudb za koriščenje poslovnih prostorov v lasti Občine Log – Dragomer, 26. 4. 2021
- Predlog delovne skupine o namembnosti DK, verzija št. 3, posredovano županu 14. 6. 2020
- Strategija razvoja občine Log – Dragomer 2016 - 2020

2022

Zasnova in izvedba; Društvo DVIG, univerza za tretje življenjsko obdobje

Društvo
DVIG
univerza za tretje
življenjsko obdobje

Občina Log - Dragomer

OBLIKOVANJE
BOBERA